

DSP nedir?

HASAN BÜLENT KAHRAMAN

Yaklaşan seçimlerde DSP'nin aldığı oyları belli bir oranda artıracığına, hatta denk gelirse seçimlerden birinci çıkacağına dair bir beklenti giderek yaygınlık kazanmaktadır.

Kuşkusuz bu temenninin ikinci bölümü

asla gerçekleşmeyecektir. Gene de, DSP'nin hangi koşullarda, niçin bu noktaya geldiği üstünde inceliklerle durulması gereken bir husustur. Gerçekten de, ideolojik açılımları ve siyasal söylemi dikkatle incelendiğinde bu partinin hangi talepleri karşılayarak güçlendiği sorusu Türkiye siyasetinin son yirmi yıldır yaşadıklarının bir özeti olabilecek gibi duruyor. Ondan da ötesi, Türkiye'de uygulanan siyasal modelin temel özellikleri ile bu partinin arasında ciddi bir bağ olduğu anlaşılıyor.

Türkiye, 1980 sonrasında, çeşitli kaymalar olsa da, esas itibariyle bir depolitizasyon sürecine girmiştir. 12 Eylül döneminde hazırlanan anayasa da, getirilen partiler yasası da, uygulanan seçim

sistemi de siyaseti ayırışmadan ve kutuplaşmadan korumayı amaçlamıştır. Merkezde yoğunlaşmış, belirli ve alışılmış yumuşak talepler ve onlara dönük cevaplar etrafında gelişen bir siyaset modeli benimsenmiştir. Bu anlayış, cumhuriyet döneminde devlet eksenli yaklaşımların özünü oluşturan, her türden toplumsal farklılaşmayı yadsıyan dayanışmacı (solidarist) ve ondan da önce başlamış olan korporatist tercihlerin bir uzantısıdır. Atatürkçülük, bu bağlamda toplumsal çimento işlevi gören bir şemsiye ideoloji olarak kabul edilmiş ve dışına çıkılması olanaksız tanımlarla belirlenmiştir.

Türkiye'de meşruiyetçi, parlamenter sol bu modele hiç yabancı değildir. Elbette, bu sol özellikle 1960 ve 1970'lerde sınıf kavramını kabul etmiş ama asla sınıf esaslı bir siyaset yapmamıştır. Tersine, 'işçi', merkez sol tarafından sistemle bütünleştirilmek üzere ele alınan bir olgudur. Nitekim 1960'larda ortaya koyulan 'Ortanın Solu' kavramı daha soldaki oluşumlara karşı bir engel oluştursun diye geliştirilmiştir. Ayrıca, bu solun darbeci eğilimleri, askerle kurduğu ilişkiler bugün bilinmektedir. Tarihi itibariyle de CHP geleneğine bağlanan sol devletle ve

onun mevcut model ve ideolojisiyle özdeşleşmiştir. Kaldı ki, sol, Türkiye'de Batı'nın sağcı ve siyasal yaşamda mutlaka kaçınılması gereken bir kavram olarak gördüğü popülizmle (halkçılık) iç içe geçmiştir. Belki bu kavramın Türkiye'de biraz daha özgül bir tarihi vardır, ama 1970 ve özellikle de 1980'lerden sonra sol kendisini ondan koparan bir tavır içinde olmuştur.

Bu yapının bugünkü temsilcisi DSP'dir. DSP'nin günümüz Türkiye'sinde benimsenmesinin altında özellikle siyasallaşmayan bir siyasetin boşluğu vardır. Bu parti, Platonik bir toplum ülküsünün temsilcisi durumundadır. Merkezi koruyan ve kollayan bir anlayışla, basit bir halkçılık neredeyse tek ideolojik açılımdır. Hepsinin önemlisi de 'baba' figürüne alıştırmış bir insan kitlesinin 'tek adam' mitolojisi ile yıkanmış bilincine denk düşen bir lider resmiyle bütünleşmiştir. Bu anlamda DSP'nin yükselişi aslında, bu toplumda, içi boşaltılmış, 'apolitik politika'ya dönük yatkinlığın ve onun bir model ve kurum haline getirilebilmesinin düzey göstergesidir. Nihayet ve kısacası, DSP, son yirmi yıllık sürecin kristalizasyonu ve o modelin gördüğü toplumsal kabuldür.